



# Ο ΚΟΝΙΑΚΟΣ



ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΚΟΝΙΑΚΙΩΤΩΝ ΔΩΡΙΔΟΣ «Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ» - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Κ. Ι. ΜΑΡΚΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΓ (33) • Δ/ΣΗ: ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ 31 - 122 44 ΑΙΓΑΛΕΩ • ΤΗΛ. 210 59 87 848

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2018 • ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 104

Θρησκευτικά θέματα

## Η ΝΗΣΤΕΙΑ

**Η** Νηστεία είναι αρχαιότατον έθιμον και παρατηρείται σ' όλους τούς λαούς και σ' όλες τις θρησκείες, σε ένδοξη θλίψως ή σε προπαρασκευή μεγάλων θρησκευτικών τελετών σε ώρισιμένες ημέρες. Γίνεται για προσοχή και επίκληση της θείας Χάριτος. Εμφανίζεται ακόμη η νηστεία και ως φυσική ανάγκη στον άνθρωπο που διακατέχεται από μεγάλη λύπη και δεν έχει διάθεση για φαγητό. Επιβάλλεται ακόμη σε καιρούς δοκιμασιών και πένθους.



Ως μυστηριακός θεσμός η νηστεία δεν απέβλεπε μόνο στον εξαγνισμό της ψυχής, αλλά και στην υγεία του σώματος, όπως και σήμερα. Παλαιά η θρησκεία είχε περιβάλλει με τό κύρος της και την Ιατρική και οι ιερείς, που ήσαν και Ιατροί, υπεδείκνυον την νηστεία πολλές φορές ως προληπτικό μέτρο ασθενειών.

Μήπως και σήμερα δεν γίνεται αυτό; Οί αρχαίοι Αθηναίοι νηστεύον κατά τις εορτές των Θεσμοφορίων και Έλευσινίων. Τα Θεσμοφόρια ήταν εορτή προς τιμήν της Δήμητρος της Θεσμοφόρου, της προστάτιδος δηλ. των νόμων.

Οί Λακεδαιμόνιοι διέταζαν γενική νηστεία όσάκις επρόκειτο να κάμουν σοβαρούς πολέμους.

Ο Ήσους Χριστός δεν κατήγγησε τό θεσμό της νηστείας, που είχαν οί Ιουδαίοι, αλλά νηστεύσε και ό Ίδιος 40 ημέρες, όπως αναφέρεται στο κατά Ματθαίον Εύαγγέλιο (δ' 2) και υπέδειξε την νηστεία μαζί με την προσευχή ως μέσο καταπολέμησης του Διαβόλου (Μάρκ. θ' 29).

Η πατερική διδασκαλία λέει ότι η νηστεία δεν είναι ό σκοπός, αλλά τό μέσον επίτευξης άλλων ανωτέρων σκοπών. Έτσι δεν είχαν καθοριστεί όλες οι νηστείες εξ αρχής όπως έγινε βραδύτερον.

Την βάση των χριστιανικών νηστειών αποτελέσαν αρχικά τά Πάθη και ή Ανάσταση του Χριστού. Γι' αυτό ή πρώτη και αρχαιότατη νηστεία είναι ή πρό του Πάσχα, που έχει την προέλευσή της στους Αποστολικούς χρόνους από τόν 4ο αιώνα, επεκτάθηκε σε 40 μέρες και ονομάστηκε «τεσσαρακοστή». Κατόπιν, με τό πέρασμα του χρόνου, καθορίστηκαν και

οί υπόλοιπες νηστείες.

Στήν τήρηση τών νηστειών υποχρεούνται όλοι οί πιστοί, εκτός εάν εμποδίζονται από λόγους υγείας, όδοιπορίας ή κάποιας άλλης αίτιας.

Στή χριστιανική θρησκεία ή νηστεία είναι μέσον πνευματικής ανάπτυξης και κυριαρχίας του πνεύματος επί της σαρκός, διότι ή σάρκα αντιστρατεύεται πολλές φορές τό πνεύμα. Σχετικά ό Αποστόλος Παύλος γράφει στην προς Γαλάτας επιστολή του: «Η γάρ σάρξ επιθυμεί κατά του πνεύματος, τό δε πνεύμα κατά της σαρκός» (Γαλάτ. ε' 17).

Έκτός από την εγκράτεια και την προσοχή, ή νηστεία πρέπει απαραίτητα να συνοδεύεται και από καλά έργα. Ο Μ. Βασίλειος λέγει περί νηστείας: «Νηστεία αληθής (είναι) ή τών κακών αλλοτριώσις». Η αληθινή λοιπόν νηστεία τότε έχει άξια, όταν έχει ως βασική προϋπόθεση τά καλά έργα. Νηστεία, που έχει ως περιεχόμενό της την άποχή μόνο από ώρισιμένες τροφές και όχι τά καλά έργα, δεν είναι αληθής.

Χαρακτηριστικά περί τούτου είναι τά υπό του Ίεροϋ Χρυσοστόμου γραφέντα: «Τί τό κέρδος, εάν έρμητοι κατορθωμάτων παρέλθωμεν την νηστείαν; Έάν έτερος λέγει, ότι πάσαν ενήστειαν την Τεσσαρακοστήν, τό είπέ, ότι έχθρόν είχον, και κατηλλάγην· έθος είχον κατηγορείν, και έπαισάμην· έθος είχον όμνίοναι, και έλασα τό πονηρόν έθος. Ουδέν όφελος της νηστείας ήμίν, αν παρέλθωμεν αυτήν άπλώς, εϊκή και μάτην».

Ήτοι: Ποιά όφέλεια, αν περάσουμε τή Σαρακοστή χωρίς άρετής κατορθώματα; Αν κάποιος καυχείται, ότι νηστεύει όλη την περίοδο της Σαρακοστής, έσύ να πής· εϊχι έχθρό και συμφυλιώθηκα με αυτόν· εϊχα συνήθεια να κατηγορώ και σταμάτησα. Καμιά ή όφέλεια άπ' τή νηστεία τών τροφών, αν άπλώς και μόνο την περάσουμε εϊκή και ως έτυχε.

Κ.Ι. Μάρκος

## ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Στις 12 Αύγουστου 2018 ημέρα Κυριακή και ώρα 9.00 μ.μ., θα πραγματοποιηθεί στην πλατεία του χωριού μας ή έτήσια καθοκαιρινή μας συνενσίαση.

\*\*\*

Στις 16 Αύγουστου 2018, ημέρα Πέμπτη και από ώρα 7.00 μ.μ., θα πραγματοποιηθεί στην πλατεία του χωριού μας ή 8η κατά σειρά έκδήλωση για τό δημοτικό τραγούδι της Ρούμελης, με θέμα τά Κλέφτικα Τραγούδια. Παρακαλούμε τούς χωριανούς και από τά άλλα χωριά όποιος θέλει να συμμετέχει στην έκδήλωση αυτή να μάς ενημερώσει μέχρι 30 Ιουλίου 2018 τόν πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας Χορέβα Δημήτριο ή στο e-mail: koniakosdori-das@yahoo.gr.

## ΕΚΔΡΟΜΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ

ΣΕ ΒΥΤΙΝΑ - ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ - ΣΤΕΜΝΙΤΣΑ

Στις 13 Μαΐου 2018

θα πραγματοποιηθεί έκδρομή στην Βυτίνα - Δημητσάνα - Στεμνίτσα Τμή εισιτηρίου πουΰημαν 15 ευρώ κατά άτομο.

Τό πουΰημαν θα ξεκινήσει στις 7.30 π.μ. από τόν σταθμό ΜΕΤΡΟ Αϊγάθω, έξοδος Έσταυρωμένου.

Δηλώσεις συμμετοχής έως

τις 5 Μαΐου 2018 στα τηλέφωνα:

Γαρυφαλλιά Μπούτσικου

Τηλ. 2105743611 • Κιν. 6948386864

Λιάπης Άπόστολος

Τηλ. 210 9881 642 • Κιν. 6973429639

Χορέβας Δημήτριος

Τηλ. 210 4941681 • Κιν. 6973599416

βλ. αναλυτικό πρόγραμμα στη σελ. 2

Τό Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας

και ό Έκπρόσωπος του Χωριού

σας εύχονται

Καλό Πάσχα και Καλή Ανάσταση.

## ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

### ΠΕΝΘΗ

Στις 23 Νοεμβρίου 2017 πέθανε στην Αθήνα ο Ίωάννης Δημητρίου Χολέβας έτών 85.

Στις 12 Ιανουαρίου 2018 πέθανε στην Αθήνα η Αγγελική Στέφου (έγγονη Αγγελικής Ταξάρκη) έτών 85.

Στις 23 Φεβρουαρίου 2018 πέθανε στην Αθήνα ο Σπύρος Αγ. Ρουμελιώτης έτών 48.

Στις 20 Μαρτίου 2018 πέθανε στην Αθήνα η Αθανασία Β. Χριστοδούλου έτών 53.

Στις 29 Μαρτίου 2018 πέθανε στην Αθήνα και τάφηκε στο χωριό ο Μιλτιάδης Λ. Μπούτσι-κος έτών 79.

Στις 31 Μαρτίου 2018 πέθανε στην Αθήνα ο Μιλτιάδης Αθ. Παπαδημητρίου έτών 79.

Εκφραζουμε τα ελκρινά μας συλλυπητήρια στους οικείους τους.

Τό Δ.Σ.

### ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Χαράλαμπος Γ. Μανώλης  
Έδωσε στην Αδελφότητα 50 ευρώ

Παπααναγιώτου Μαίρη  
Έδωσε στην Αδελφότητα 100 ευρώ  
είς μνήμη της αδελφής της Βούλα Μαργέλου

#### Πωλείται οικόπεδο στον Κονιάκο

δίπλα στην Αγία Κυριακή  
2,5 στρέμματα περίπου.

Πληροφορίες: Λεωνίδας Ι. Παπαδημητρίου  
τηλ. 2295042198

#### Πωλείται οικόπεδο δίπλα στην θάλασσα

στούς Αγίους Πάντες (Βίδαβι)  
1 στρέμμα περίπου.

Πληροφορίες: Βασίλειος Χριστοδούλου  
τηλ. 6977241331

#### Πωλείται σπίτι 40 μέτρα περίπου

και δύο οικόπεδα 500 και  
2500 μέτρα περίπου στο χωριό

Πληροφορίες: Νάση Βασιλική  
τηλ. 210 5812258

### Γιά την συνδρομή σας

Λογαριασμός της Αδελφότητας  
Κονιακωτών Δωριδός

«Ο Άγιος Γεώργιος»

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Άρ. Λογ/σμού:

5102-020412-211

IBAN GR14 0172 1020 0051 0202 0412 211

SWIFT - BIC της τράπεζας Πειραιώς είναι PIRBGR33

Μην ξεχνάτε να δηλώνετε το όνομά σας

κατά την κατάθεσή σας και

να ενημερώνετε τηλεφωνικά ή

να μας αποστείλετε το απόκομμα

της τράπεζας με το επώνυμό σας

για να γνωρίζουμε

ποιός κατέθεσε το σχετικό ποσό.

## «Ο ΚΟΝΙΑΚΟΣ»

Ιδιοκτήτης:

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΟΝΙΑΚΩΤΩΝ ΔΩΡΙΔΟΣ  
«Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ»

Εκδότης: ΚΩΝ/ΝΟΣ Ι. ΜΑΡΚΟΣ

Παροφίεσσα 31 - 122 44 Αιγάλεω

Τηλ. 210 5987848

Υπεύθυνος Τυπογραφείου:

ΕΥΘΥΜΙΟΣ Κ. ΣΑΝΙΔΑΣ

Ιωαννίνων 6 - 183 45 Μοσχάτο - Τηλ. 2109414233

## ΕΚΔΡΟΜΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ

### ΣΕ ΒΥΤΙΝΑ - ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ - ΣΤΕΜΝΙΤΣΑ



Θά άναχωρήσουμε γιά τό **Μαϊνάλο** τό βουνο τοῦ θεοῦ Πάνα και θά ἀπολαύσουμε εἰδυλιακές εἰκόνας ἀπό παρθένα και ἀρχέγονα τοπία σέ ιστορικές διαδρομές δεκάδιον αἰώνων. Αρχικά θά ἐπισκεφτοῦμε τή Βυτίνα ἡ ὁποία εἶναι χτισμένη σέ ὑψόμετρο 1.033μ. σέ μιά κοιλάδα στούς πρόποδες τοῦ Μαϊνάλου. Ἐχει χαρακτηριστεῖ ὡς τό «στολιδί τοῦ Μαϊνάλου». Ἐκπῆ θά ἀπολαύσουμε τόν προῖνό μας καφέ μέ φόντο τήν πλατεῖα μέ τήν παλιά ἐκκλησία, τά γραφικά τῆς σοκάκια και τά παλιά πετροχτιστά σπίτια τῆς, στήν ἰδιαίτερη ἀρχιτεκτονική φυσιογνωμία τῶν ὁλοῖων δεσπόζει τό περίφημο μαῦρο μάρμαρο τῆς περιοχῆς.

Θά συνεχίσουμε γιά τήν **Δημητσάνα** τήν Κυρά τῆς Ἀρκαδίας πού σέ ταξιδεῖται στόν χρόνο. Θά δοῦμε τήν βιβλιοθήκη πού λειτουργεῖ ἀπό τό 1764, θά ἐπισκεφθοῦμε τό Ἐκκλησιαστικό Μουσείο Δημητσάνας τό ὁποῖο στεγάζεται στό ἀναπλασμένο σπίτι τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ε', καθώς και τό Ὑπαίθριο Μουσείο Ὑδροκίνησης, ὅπου θά θαυμάσουμε τό σπίτι τοῦ μυλωνά, τῆ νεροτριβῆ, τόν μπαρουτόμυλο, τό ρακοκάζανο και τό βυρσοδεψεῖο. Ἐπειτα θά ἔχουμε ἐλεύθερο χρόνο γιά γεῦμα σέ τοπική ταβέρνα τῆς περιοχῆς.

Ἐπόμενη στάση στήν **Στεμνίτσα** μέ τούς πῶ φημισμένους μεταλλοτεχνίτες τῆς Ἑλλάδος, μιά παραδοσιακή συντεχνία πού διατηρεῖται μέχρι και σήμερα. Θά περπατήσουμε στά πλακόστρωτα δρομάκια, θά δοῦμε τό καμπαναριό - ὀρολογοστάσιο στήν κεντρική πλατεῖα, πού χτίστηκε ἀπό Τηνιακό μαρμαρά τό 1877 και τόν Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου μέ τοιχογραφίες τοῦ Φώτη Κόντογλου. Ἐλευθερος χρόνος γιά βόλτα, ψώνια και καφέ. Ἀπό ἐκεῖ παίρνοῦμε τόν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Ἄφιξη στήν Ἀθήνα και τέλος ἐκδρομῆς.

### Τό Μουσείο

Τό **Ὑπαίθριο Μουσείο Ὑδροκίνησης**, στή Δημητσάνα, προβάλλει τή σημασία τῆς ὕδροκίνησης στήν παραδοσιακή κοινωνία. Ἐστιάζοντας στίς βασικές προβιομηχανικές τεχνικές πού ἀξιοποιῶν τόν νερό γιά τήν παραγωγή ποικίλων προϊόντων, τίς συνδέει μέ τήν ιστορία και τήν καθημερινότητα τῆς τοπικῆς κοινωνίας στό πέρασμα τοῦ χρόνου.

Τί θά δοῦμε;

Τό Ὑπαίθριο Μουσείο Ὑδροκίνησης ἔχει

ἀποκαταστήσει παραδοσιακές ἐγκαταστάσεις και ὕδροκίνητους μηχανισμούς. Τά ἐργαστήρια περιβάλλονται ἀπό πυκνή βλάστηση και ἀφθονα τρεχούμενα νερά, ὅπου μπορεῖτε νά περιηγηθεῖτε. Οἱ μόνιμοι ἐξοπλισμοί τούς ἔχουν ἀποκατασταθεῖ στήν ἀρχική τους λειτουργία.

Τό πρῶτο κτήριο στεγάζει νεροτριβῆ και ἀλευρόμυλο μέ ὀριζόντια φτερωτή. Στό διπλανό δοματιάκι, μέ τό τζάκι, ζοῦσε ὁ μυλωνάς μέ τήν οἰκογένειά του, κατά κανόνα πολυμελῆ.

Ἐξω ἀπό τόν μύλο θά δοῦμε ρακοκάζανο, πού στήνονταν στήν ὕψαιθρο μετά τόν τρύγο, γιά τήν παραγωγή τοῖπουρου ἀπό τά στέμφυλα.

Ἀκριβῶς ἀπέναντι, διώροφο κτήριο στεγάζε τήν κατοικία τοῦ βυρσοδέψη (πάνω) και τό βυρσοδεψεῖο (κάτω). Τό ἐσωτερικό τοῦ ἐργαστηρίου εἶναι χωρισμένο σέ ζῶνες πού ἀντιστοιχοῦν στά διάφορα στάδια ἐπεξεργασίας τῶν δερμάτων.

Τό λιθόστρωτο ὁδηγεῖ σέ πλάτωμα, ὅπου διαμορφώνεται φυσική δεξαμενή, και καταλήγει στόν μπαρουτόμυλο. Τό μπαρουτί, ἰσχυρό στοιχείο τῆς πολιτισμικῆς ταυτότητας τῆς περιοχῆς, διατηρεῖται ζωντανό στή μνήμη και τίς ἀφηγήσεις τῶν κατοίκων τῆς. Κατά τή διάρκεια τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821, οἱ Δημητσανίτες τροφοδοτοῦσαν τόν ἀγῶνα μέ τό ἀπαραίτητο αὐτό πολεμικό ὕλικό. Ὁ Κολοκοτρώνης γράφει χαρακτηριστικά: «Μπαρουτί εἶχαμε, ἔκαμινε ἡ Δημητσάνα». Ἐδῶ μποροῦμε νά δοῦμε τόν κινούμενο μηχανισμό ἑνός μπαρουτόμυλου μέ κοπάνια, πού εἶχε ἐξαφανιστεῖ στήν Εὐρώπη ἤδη ἀπό τόν 18ο αἰῶνα, ἐνῶ στή Δημητσάνα χρησιμοποιήθηκε κατά τήν Ἐπανάσταση, ἀλλά και ἔως τίς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰῶνα.

### Ἐνδιαφέροντα γιά τά παιδιά

Οἱ μικροί ἐπισκέπτες ἔχουν τήν εὐκαιρία νά ρίξουν σπόρους καλαμποκιού στή σκαφίδα τοῦ ἀλευρόμυλου και νά παρακολουθήσουν πῶς ὁ καρπός ἀλέθεται ἀπό τίς μυλόπετρες και πέφτει στήν ἀλευροδόχη. Μποροῦν, ἐπίσης, νά παρακολουθήσουν τή ρυθμική κίνηση τοῦ μπαρουτόμυλου. Ἀκόμα, χάρη στίς ἐνδιαφέρουσες ὀπτικοακουστικές παραγωγές, μαθαίνουν πῶς ἑκατοντάδες ἐργαστήρια λειτουργοῦσαν μέ τή δύναμη τοῦ νεροῦ στήν κοιλάδα τοῦ Λοῦσιου ποταμοῦ.

## Έκδηλωση κοπής πρωτοχρονιάτικης Βασιλόπιτας του 2018 της Αδελφότητας Κονιακιωτών Δωριδος «Ὁ Ἅγιος Γεώργιος»

Στις 7 Ιανουαρίου 2018 πραγματοποιήθηκε, στα γραφεία της Αδελφότητας Κονιακιωτών Δωριδος «ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ», η εκδήλωση κοπής της Βασιλόπιτας και η βράβευση των επιτυχόντων σε ΑΕΙ και ΑΤΕΙ. Η αίθουσα ήταν κατάμεστη από εκλεκτούς προσκεκλημένους, συμπατριώτες και μέλη μας μεταξύ των οποίων επικρατούσε ένα κλίμα ένθουσιασμού, συγκίνησης και αδελφικότητας.

Ὁ πρόεδρος της Αδελφότητας κ. Δημήτριος Χ. Χολέβας μᾶς καλωσόρισε με θερμές εὐχές γιὰ τὴν νέα χρονιά και ἔκανε ἕναν ἀπολογισμό τῶν καθορισμένων ἐκδηλώσεων και δραστηριοτήτων τῆς Αδελφότητας. Ἀναφέρθηκε στὸν προγραμματισμό τῶν ἄμεσων δράσεων τῆς Αδελφότητας οἱ ὁποῖες εἶναι ἡ αἰμοδοσία στὸ Γενικό Νοσοκομείο Ἀττικῆς Ἀμαθία Φιλέμικ - (Πτέρυγα Τσαγκάρη 25ης Μαρτίου 14, Τ.Κ. 15127, Μετῆσσια) τὴν 26 Φεβρουαρίου 2018, ὁ χορὸς τῆς Αδελφότητας μαζί με τὴν Αδελφότητα Λευκαδιτίου στὶς 23 Φεβρουαρίου 2018 στὸ κέντρο VOICE και ἡ Γιορτὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στὸ χωριό. Παρευρέθησαν στὴν ἐκδήλωση οἱ ἐκλεκτοὶ προσκεκλημένοι :

- Ἡ Πρόεδρος τοῦ συλλόγου Ἱστορικῶν Μελετῶν Στερεῆς Ἑλλάδος και τῆς Ἐνώσης Γυναικῶν Φωκίδας Κουφακὴ Λαμπρινή.
- Ἡ Πρόεδρος τοῦ Λαογραφικοῦ Ὀμίλου Γυναικῶν Καστριώτισσας Παρνασσίδος Γαϊτάνη Πόπη
- Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνώσης Ἐπιστημῶν Δωριδος και Καθηγητῆς Νομικῆς ΕΚΠΑ Παναγιώτπουλος Δημήτριος.
- Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ποιητιστικοῦ Συλλόγου Συκιᾶς Βλάχος Διονύσιος.
- Ὁ Πρόεδρος Νεοχωρίου Ὑπάτης Πάνος Παπαναγιώτου.
- Ἡ Πρόεδρος Συλλόγου Ὑπάτης Ἰωάννα Ζαγκανῶ
- Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Ἐλαίας (Βελενίκου) Κούτρας Γεώργιος
- Τὸ μέλος τῆς Αδελφότητας Λευκαδιτίου Κρικέλας Χρήστος
- Ὁ ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Δωρικῆς Αδελφότητας Κων/νος Λιάπης

οἱ ὁποῖοι μᾶς χαιρέτησαν με θερμές εὐχές εὐχόμενοι γιὰ τὴ νέα χρονιά δύναμη, ὑγεία, δημιουργία και τονίζοντας τὸ πόσο θαυμαστές και ἐπιτυχημένες εἶναι οἱ ἐκδηλώσεις μας στὸ τομέα τῆς ἡακῆς ποιητιστικῆς παράδοσης πού κρατοῦν τὰ βιώματα και τὰ μεταδίδουν στοὺς νεωτέρους.

Επισημάνθηκε ὅτι ἐντυπωσιάζονται ἀπὸ τὴν συμμετοχικότητα στὶς ἐκδηλώσεις μας και εὐχέθηκαν τὴ συνέχειά τους με περαιτέρω ἀνάπτυξη τῆς συνεργασίας μας . Μᾶς συγκίνησε ἰδιαίτερα ὁ Πρόεδρος Νεοχωρίου Ὑπάτης Πάνος Παπαναγιώτου, πού μᾶς ἀφιέρωσε τὸ στοῖχο τοῦ ποιητῆ:

*«Στενά χωρῶφια και στενά πεζούφια  
εἶναι ὁ τόπος μας μὴ σέ κανέναν  
ἄλλο οὐρανὸ δέν λάμπει ἡ πούφια  
πιο καθάρια ἀπὸ τὸν δικὸ σας».*

Ἡ Αδελφότητα εὐχαριστεῖ ὅλους τους παρευρισκόμενους συμπατριώτες μας γιὰ τὴν παρουσία τους και τὴν προσφορά τοὺς διότι μᾶς δίνουν δύ-

ναμη γιὰ τὴν συνέχιση και τὴν προώθηση τοῦ ἔργου μας .

Ἰδιαίτερως εὐχαριστοῦμε τὸν συγχωριανὸ μᾶς Ἐπίτιμο πρόεδρο τῆς Αδελφότητας κ. Κων/νο Μάρκο πολυπληροφότο Καθηγητῆ, Λαογράφο, Ἐρευνητῆ γιὰ τὴν ποιητὴ, ποιητὴ, και ἀνιδιοτελεῖ προσφορά του στὴν Αδελφότητα τόσο σὰν ἐπὶ δεκαετίες πρόεδρος τῆς, ὅσο και με τὴν συνεχῆ στήριξη του γιὰ τὴν ἐκδοση τῆς ἐφημερίδας μας, ἡ ὁποῖα ξεχωρίζει γιὰ τὴν ποιότητα και τὴν ποιικιλότητα τῶν θεμάτων τῆς και ἀποτελεῖ συνδετικό κρίκο μεταξὺ τῶν συμπατριωτῶν ὄχι μόνο του χωριοῦ μᾶς ἄλλα και τῆς εὐρύτερης περιοχῆς. Εἶναι ἐπίσης ξεχωριστὴ ἡ ἐκδήλωση τῆς Ἀναβίωσης τοῦ Δημοτικοῦ Τραγουδιοῦ πού πραγματοποιεῖται κάθε καλοκαίρι στὸν Κονιάκο τῆς ὁποῖας ὁ συντονισμὸς και ἡ ὀργάνωση ὀφείλεται κατὰ κύριο λόγο σέ ἐκείνον.

Ἀπὸ τοὺς Συγχωριανούς μᾶς χαιρέτησαν ὁ ἐπίτιμος Ἀρεοπαγίτης κ. Γεώργιος Μπούτσικος , ὁ στρατηγὸς Κων/νος Μίχος, ἡ ἀρχόντισσα τοῦ Δημοτικοῦ Τραγουδιοῦ Σοφία Βώττα, ἡ ἐξαιρετὴ νέα ἐπιστῆμων ἱατρός Καρδιολόγος Μαρία Π. Μπούτσικου, τὸ μέλος μας και ἡ Πρόεδρος τοῦ ποιητιστικοῦ συλλόγου γυναικῶν Κονιάκου Ἀργυρῶ Χολέβα ἡ ὁποῖα ἀπνύθηκε ἐγκάρδιο χαιρετισμὸ γιὰ μιά στενὴ συνεργασία τὴν ὁποῖα και ἐμεῖς ἐπιθυμοῦμε στὰ πᾶσιαια ὁμῶς ἀμοιβαίως ἐκτίμησης και ἀλληλοσεβασμοῦ με γνώμονα προπάντων τὸ καλὸ του χωριοῦ μας.

Ἐπακοῦθησαν βράβευση τῶν πρωτοετῶν φοιτητῶν σέ ΑΕΙ και ΑΤΕΙ πού κατὰγονται ἀπὸ τὸ χωριό μας . Στὴ συνέχεια προσφέρθηκαν παραδοσιακά και ἄλλα ἐδέσματα, γλυκὰ και ποτὰ. Εὐχαριστοῦμε τοὺς Ἀσημίνα και Σήφη Καβαθαράκη ( προσέφεραν και τὴν Βασιλόπιτα), τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. και ὄλα τα μέλη τῆς Αδελφότητας.

Ἀκουστήκαν και προτάσεις:

Α) Ἀπὸ τὸν Ζαχαρία Χολέβα γιὰ τὴν δημιουργία ἐπιστημονικοῦ - ἐπαγγελματικοῦ καταλόγου τῶν καταγόμενων ἀπὸ τὸ χωριό μας.

Β) Ἀπὸ τὸν Κων/νο Λιάπη γιὰ τὴν καθιέρωση, τὸ τελευταῖο Σαββατοκύριακο τοῦ Ἰουλίου, ἀνάβασης τῶν Βαρδουσιῶν (ὀδικῶς) γιὰ ἀνῶδειξη τοῦ ἄπικου μας βουνοῦ και τῆς ὀρεινῆς ὀμορφιάς τοῦ τόπου μας με προτεινομένη διαδρομὴ Βελοῦχι - Τριβίδι - Κονιάκο - Μουσουνίτσα - Αἰθ. Διάκο - Διάσελο - Ἀρστίνα .

Τελεῖωνοντας εὐχαριστοῦμε ὅλους τους παρευρισκόμενους και εὐχόμεστε τόσο σ' αὐτοὺς ὅσο και στοὺς συμπατριώτες μας πού «φύλαξαν θερμότητες» στὸ χωριό, ἐπικαλούμενοι τίς συγκινητικὲς ἀπὸ καρδιᾶς εὐχές τοῦ μέλους μας και ἐπίτιμου Ἀρεοπαγίτη κ. Γεωργίου Μπούτσικου γυναιοῦ πατριώτη και ἐξαιρετοῦ δικαστῆ «Ἀδέφια Κονιακίτες και ἐκλεκτοὶ προσκεκλημένοι εὐχομαι χρόνια ποιητῆ, καλὴ χρονιά προκομμένη με εὐτυχία, δημιουργική και ἐπιδοφόρα. Καλὴ τύχη γιὰτί ὄλοι ἐμεῖς ἀξίζουμε καλύτερη τύχη» Χρόνια Ποιητῆ και Καλὴ Χρονιά.

## Χορὸς Ἀποκριάτικος

Μέ ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε ὁ Ἀποκριάτικος Χορὸς τῆς Αδελφότητας με συνδιοργάνωση με τὴν Αδελφότητα Λευκαδιτίου παρόλο τίς δυσκοιλίες πού ὑπάρξανε, οικονομικά, πένθη και ἄλλες.

Παρευρέθησαν στὴν ἐκδήλωση οἱ:

- Κούτρας Γεώργιος Πρόεδρος Συλλόγου Ἐλαίας (Βελενίκου)
- Βλάχος Διονύσιος Πρόεδρος Συλλόγου Συκιᾶς
- Ἡ Πρόεδρος Πόπη Γαϊτάνη ἀπὸ τὸ Λαογραφικό Ὀμιλο Γυναικῶν Καστριώτισσας Παρνασσίδος
- Ἀθανάσιος Ραφτόπουλος Πρόεδρος Ἐνώσης Ρουμελιωτῶν Ν. Ἰωνίας
- Ἡλίας Καραβίδας Πρόεδρος συλλόγου παραδοσιακῶν χορῶν και τραγουδιῶν

Και ποιητοὶ χωριανοί μας, μεταξύ τῶν ὁποῖων ὁ Ἀρεοπαγίτης Γεώργιος Ν. Μπούτσικος, ἡ Σοφία Βώττα, τὸ μέλος μας και Πρόεδρος τοῦ ποιητιστικοῦ συλλόγου γυναικῶν Κονιάκου Ἀργυρῶ Χολέβα κι ἄλλοι.

## ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ

### Ἡ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΚΟΝΙΑΚΙΩΤΩΝ ΔΩΡΙΔΟΣ

Στις 26 Φεβρουαρίου 2018 πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία τῆς Αδελφότητας Κονιακιωτῶν Δωριδος αἰμοδοσία. Εὐχαριστοῦμε ὄλους ὄσους προσήλθαν και παρακαλοῦμε τὰ μέλη τῆς Αδελφότητας τὰ ὁποῖα δέν προσήλθαν ἐκείνην τὴν ἡμέρα και θέλουν νά ἐνισχύσουν τὴν Τράπεζα Αἵματος τῆς Αδελφότητας μπορούν ὀποιαδήποτε ἡμέρα νά προσέλθουν στὸ Γενικό Νοσοκομείο Ἀττικῆς Ἀμαθία Φιλέμικ - (Πτέρυγα Τσαγκάρη 25ης Μαρτίου 14, Τ.Κ. 15127, Μετῆσσια), ἡ και σέ ἄλλο νοσοκομείο γιὰ αἰμοδοσία γιὰ τὴν Τράπεζα Αἵματος τῆς Αδελφότητας και ὠρα ἀπὸ 8.30 π.μ. μέχρι 1.30 μ.μ. Μετὰ τῆς τῆς τὸ Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Αδελφότητας.

Μετὰ τῆς τῆς τὸ Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Αδελφότητας

### ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Με μεγάλη χαρὰ ἡ Αδελφότητα Κονιακιωτῶν Δωριδος «Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ» σὰς ἐνημερώνει ὅτι τὸ κατάστημα στὸ χωριό ἐνοικιάστηκε στὸν ἀγαπητὸ συγχωριανὸ μας Ἡρακλῆ Καραχάλο πού σύντομα θὰ λειτουργήσει, χρειάζεται τὴν ἀμέριστη ὑποστήριξη ἀπὸ ὄλους τοὺς συγχωριανούς μας.

*Παράκληση ἀπὸ τὸ Δ.Σ. τῆς Αδελφότητας πρὸς τὰ μέλη μας, πού ἐκτιμοῦμε και σεβόμαστε, νά ἀποφεύγουν ἀναφορές σέ θέματα γιὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν ληφθεῖ σχετικὲς ἀποφάσεις ἀπὸ τὴν Αδελφότητά μας, σέ ἀνοιχτὲς δημόσιες ἐκδηλώσεις τῆς, διότι ἔτσι δέν προάγεται τὸ κλίμα ἀδελφοσύνης και ἐνότητας πού ὄλοι διακαῶς ἐπιθυμοῦμε .*

*Τὸ Δ.Σ. τῆς Αδελφότητας προγραμματίζει στὸ προσεχές διάστημα ἐκδήλωση, ὀπως ἄλλωστε ἔχει και τὴν ἀποκριάτικὴ ἀρμοδιότητα, προκειμένου νά τιμήσει μέλη μᾶς τὰ ὁποῖα διαχρονικά ἀκόμη και σήμερα ἐμπράκτως ἔχουν πρωτοστατήσει γιὰ τὴν Ἰδρυση, λειτουργία και ἀνάπτυξη τοῦ Ἱστορικοῦ Σωματεῖοῦ μας και τὰ ὁποῖα με τὸ ἔργο τοῖς ἔχουν τιμήσει και τιμοῦν τὸ χωριό και τὴν Αδελφότητα.*

## Τοπική πατριδογνωσία

## Οι Βρίζες

Τήν τοποθεσία Βρίζες μάλλον όλοι τή γνωρίζουμε. Είναι μετά τό έκκλησάκι μέχρι τής τοποθεσίας Άντέμ για τήν όποία γράψαμε σέ προηγούμενο φύλλο τής έφημερίδας μας, και κυρίως άριστερά όπως κατεβαίνουμε άπ' τό έκκλησάκι. Είναι χώρος άρκετά έκτεταμένος και στό μέσο περίπου είναι τοῦ Κρεκούζα τό χωράφι, γνωστό μέ τό προσωνύμιο «τοῦ Κρεκούζα ή λάκκα».

Ο Κρεκούζας, πού κατ' άλλους λεγόταν Γεώργιος Ίωάννου Κουμπάρος, αλλά κατά τόν άείμνηστο μπαρμπα-Κώστα Σαγιάνο λεγόταν Γεώργιος Κρεκούζας, ήταν γεννημένος γύρω στά 1800 και μετείχε στον άγώνα τοῦ 1821. Είχε πάρει δέ ως άμοιβή αὐτή τή λάκκα, πού ήταν καλλιεργήσιμος τόπος άπ' τήν έποχή τής Τουρκοκρατίας ακόμα, και μεταξύ τών άλλων και τό χωράφι κάτω άπ' τό σχολείο πού όνομάζεται «στοῦ Κρεκούζα τό γιοῦρτι». Όσα χωράφια και γενικά τοποθεσίες καλλιεργοῦνταν επί Τουρκοκρατίας, μετά τήν άπελευθέρωση όνομάστηκαν «Έθνικές γαίες» και άρκετές άπ' αὐτές μοιράστηκαν στους έπιζώντες, μετά τήν άπελευθέρωση, άγωνιστές.

Ο Κρεκούζας νυμφεύτηκε γυναίκα άπό τή Στροφή τό γένος Πιστόλη, πιθανώς Πα-



ναγιώτα. Δέν είχε παιδιά και υιοθέτησε τήν Άργυρή, κόρη τοῦ Νικολάου Πιστόλη, πού στό χωριό τήν όνόμασαν «Κριζαργύρου», ή όποία παντρεύτηκε μετέπειτα τόν Ίωάννη Άθαν. Λιάπη (Γιαννακό), έγγνό

τοῦ Λιαποάννη. Τήν κόρη τους τήν Παναναϊού τήν πήρε γυναίκα του ο Σκαρπιάς, έξ οῦ και τό παρωνύμιο «Σκαρπιού».

Η Βρίζα, άπ' τήν όποία πήρε τήν προσωνυμία τής ή τοποθεσία «Βρίζες», είναι ή γνωστή μας σίκαλη. Η σίκαλη άνήκει στην οικογένεια τών σιτηρών και καλλιεργείται κυρίως σέ όρεινά και ψυχρά μέρη. Άπό άλεύρι σικάλεως παρασκευάζεται ψωμί πού συστήνεται τώρα τελευταία στους διαβητικούς. Άπό άπόψεις θρεπτικής είναι κατώτερο τοῦ σιταρένιου ψωμοῦ.

Γιά νά όνομασθῆ ή τοποθεσία «Βρίζες» δέν μπορεί παρά νά καλλιεργεῖτο και έδώ βρίζα-σίκαλη. Τό πότε δέν είναι γνωστό. Οι διηγήσεις μας οδηγούν στην Τουρκοκρατία, αλλά και στους μετέπειτα χρόνους, ίσως μέχρι τό 1900. Οι διηγήσεις δέν ξεκαθαρίζουν αὐτή τήν ιστορία.

Στά χρόνια τά δικά μας, τά μέρη αὐτά σπέρνονταν σιτάρι. Ένα σιτάρι φτωχό και άραιό, φυτωμένο μέσ' στό στουρανότοπο, αλλά άπαραίτητο και αὐτό τό λίγο, για τήν έπιβίωση, μαζί μέ τό καλαμπόκι. Άνοδρο καλαμπόκι έσπερναν στα χωράφια τής τοποθεσίας αὐτής πού γειτνιάζουν πρὸς τό «Ξηρόρεμα».

## Ένθυμήματα παλαιά

Φέζε μου, φεγγαράκι μου,  
νά πάω στην άγάπη μου.  
Φέζε ψηλά και χαμηλά,  
γιατ' είναι λάσπες και νερά.

Τό φῶς τοῦ φεγγαριού εκείνα τά χρόνια, ήταν πολύτιμο και άπαραίτητο για τους ζωμάχους, τους στρατοκόπους και τους τσοπάνηδες, γι' αὐτούς πού αναγκάζονταν νά ποτίσουν τά χωράφια τους τή νύχτα, διότι τότε ῥχόταν ή σειρά τους, αλλά και γι' αὐτούς πού ήθελαν νά πάνε στην άγάπη τους, όπως μιά λέει και τό παραπάνω δημοτικό τραγουδάκι.

Όμως κάποιες θεοσκοτεινές νύχτες χωρίς φεγγάρι, χρησιμοποιούνταν ύποτυπώδη μέσα φωτισμοῦ για κάποιες άναγκαῖες νυχτερινές δουλειές. Για μιά έπίσκεψη π.χ. για κάποιο θέμα τό πιο πρόχειρο μέσο ήταν τό «δαυλί». Έπαιρνε ό μέλλον έπισκέπτης ένα άναμμένο δαυλί και κουνώντας το πέρα-δῶθε προχωρούσε στό σκοτεινό δρόμο προσπαθώντας μέ τόν ελάχιστο φωτισμό του, πού ζώηρευε μέ τήν πέρα-δῶθε κίνηση, νά άποφύγῃ τά κοτράνια πού άφθονούσαν στα περισσότερα σοκάκια τοῦ χωριοῦ.

Προσφορότερο, όμως, μέσον γι' αὐτόν τόν σκοπό ήταν τό φανάρι (φαναράκι, λαδοφάναρο) για όσους διέθεταν κάτι τέτοιο. Τό φανάρι παρείχε ζοηρότερο φῶς και έτσι εύκόλυne τό βάδισμα.

Ποιός δέ θυμάται άπό μας τους παλιούς τόν άείμνηστο μπαρμπα-Γιῶργη Καφριτσάκη (Γ.Δ.

Μίχο), πού είχε τό φαναράκι άπαραίτητο σύντροφο, όταν έπρόκειτο νά έξη κάποια νυχτερινή μετακίνηση!

Μέσα στό σπίτι τά μοναδικά φωτιστικά μέσα τής έποχής εκείνης ήταν ό «λίχνος» και ή «λάμπια», πού χρησιμοποιούσαν ως φωτιστική ὄλη τό πετρέλαιο. Κυρίως μέ τό λίχνο και λιγώτερο μέ τή λάμπα γίνονταν τά βράδια οι δουλειές τοῦ σπιτιοῦ.

Θά έστρωne ή νοικοκυρά τό «σοφρά» για τό φαγητό, θά κατέβανε στό κατώι μέ τό λίχνο νά παχιάσει τά ζῆ, θά νυχτέρευαν οι γυναίκες γνέθοντας, μέ τό λίχνο τά παιδιά έγραφαν και διάβαζαν τά μαθήματά τους. Και αν τό πετρέλαιο ήταν λιγοστό, έβαζαν κίλαres στη φωτιά και μέ τή βοήθεια τής λαμπάδας τους έβλεπαν νά γράψουν και νά διαβάσουν. Άργότερα τέθηκε σέ χρήση και ό φακός, πού ευκόλυne κάποιες δουλειές τή νύχτα.

Τό πετρέλαιο, πού έχει πολλές και σπουδαίες ιδιότητες, άρχισε νά χρησιμοποιείται στην Ελλάδα μετά τό 1860· πριν ό φωτισμός στα σπίτια τό βράδυ γινόταν μέ μικρά πήλινα λυχνάρια λαδοῦ, ή άλλα μέσα και φωτιστική ὄλη τό λάδι. Στις πό-

λεις στα σπίτια ανθρώπων πού είχαν κάποια οικονομική έπιφάνεια, καθώς και σέ ώρισμένα κρατικά καταστήματα φωτιστικά μέσα ήταν οι λεγόμενοι πολυέλαιοι, ήτοι πολυφωτα λαδοῦ κρεμαστά. Σήμερα οι πολυέλαιοι αὐτοί χρησιμοποιούνται σέ μερικές έκκλησίες. Στο χωριό μας, στον Αι-Γιῶργη ύπήρχε ένα τέτοιο, άς πούμε, πολυφωτο, αλλά μέ χοντρά κεριά, δηλ. πολύκηρο.

Άπ' τίς παραδόσεις  
τοῦ Έλληνικοῦ λαοῦ

Τοῦ Νικολάου Γ. Πολίτη\*

## Τά Νερά τοῦ Βαρδουσιοῦ

Κίνησαν δυό άνθρωποι νά πάν νά μετρίσινι τά νιρά τ' Βαρδουσιοῦ. Κι άφοῦ πῆγαν, οὔη μέρα μέτραγαν.

Μέτρησαν, μέτρησαν τοῦ βράδ' χάθ'καν. Τσ' έφραε τοῦ στοιχειό τ' Βαρδουσιοῦ.

Ματαπήγαν άλλοι τ'ν άλλη μέρα, τοῦ ίδιου έπαθαν κι αὐτοίν(οι). Ματαπααίν' νι κι άλλοι τοῦ ίδιου και αὐτοίν(οι). Δεύτερα πῆγαν κι άλλοι δυό κι έγειραν σταυρούτα. Έβαλαν τά πουδάρια άντάμα άντάμα, και τά κικάλια τ'ς χώρια, κι φαίνονταν σαν άνθρουσ' μέ δυό κεφάλια. Πῆι τοῦ στοιχειό τ' Βαρδουσιοῦ νά τσ' φάει και τούρθι παράξινου κι θαύμασac κι τότε μαρτύρ'σι τά νιρά κι εῖπε: «Μά τά ιβδουμήντα δυό νιρά τ' Βαρδουσιοῦ, άνθρουπου μί δυό κεφάλια δέ μετáειδα!».

Κι τότε έραθι οῦ κόσμος πός τοῦ Βαρδού(ι) έχει ιβδουμήντα δυό νιρά, σαν νά λέμε τάχα βρύσες.

\* Ο Νικόλαος Πολίτης (1852-1921), Καθηγητής στό Πανεπιστήμιο Άθηνών, ιδρυτής τής Λαογραφικής Έταιρείας και συγγραφέας πολλών συγγραμμάτων θεωρεῖται ό πατέρας τής ελληνικής λαογραφίας.

